

ADVIES VAN DE ASDO AAN HET COLLEGE VAN B&W VAN DE GEMEENTE OOSTSTELLINGWERF

ALGEMEEN

Onderwerp	Taalbeleid gemeente Ooststellingwerf 2026 - 2029
Vorbereid door:	Een afgevaardigde uit iedere themagroep
Advies:	Gevraagd
Advies gevraagd per:	6 maart 2026
Uiterste adviesdatum:	14 april 2026
Advies uitgebracht op:	14 april 2026

INLEIDING

In 2024 is de taalnota Fansels Frysk van de provincie Fryslân verschenen. Hieruit blijkt dat de ambities van de provincie op het gebied van de Friese taal niet meer overeenkomen met het beleid dat in de jaren daarvoor is gevoerd. Tot 2024 gold volgens een overeenkomst tussen de gemeenten Oost- en Weststellingwerf en de provincie Fryslân dat de Wet gebruik Friese taal zo minimaal mogelijk uitgevoerd mocht worden.

Voor de uitvoering van het nieuwe beleid van 2024 heeft Weststellingwerf een ontheffing op het uitvoeren van de wet verkregen, Ooststellingwerf niet, omdat boven de Tjonger Friestalige dorpen liggen, waar ook Fries wordt onderwezen op de basisscholen. Dit in tegenstelling tot het deel van de gemeente dat onder de Tjonger ligt, waar vooral het Nederlands de voertaal is.

Ooststellingwerf is de enige gemeente in Nederland met drie erkende talen. Een unieke situatie die vraagt om een meertalig beleid om zowel het Stellingwerfs als het Fries te beschermen. Uitgangspunt hierbij is boven de Tjonger aandacht voor: Fries met een beetje Stellingwerfs

Onder de Tjonger aandacht voor : Stellingwerfs met een beetje Fries

Bovenstaande is mogelijk omdat de provincie de mogelijkheid ziet om binnen de gestelde kerndoelen te komen tot maatwerk voor de gemeente Ooststellingwerf. Dit is van groot belang omdat op deze manier het Stellingwerfs een kans krijgt naast het Fries en het onderwijs niet voor een zeer grote opgave komt te staan.

We hebben een verhelderend en plezierig voorgesprek met de beleidsambtenaar gehad.

De bijlage bevat een passend gedicht. Foto is genomen op een eilandje in de Tjonger.

Er wordt advies gevraagd over de hele taalnota.

ONS ADVIES

In de taalnota wordt op een respectvolle manier rekening gehouden met zowel het Nederlands, het Fries als het Stellingwerfs. Door in Ooststellingwerf boven de Tjonger voor een andere benadering te kiezen dan in het gebied eronder, kom je tegemoet aan de behoeften van de inwoners. Immers de voertaal onder de Tjonger is voornamelijk Nederlands en erboven is de memmetaal Fries.

Door te kiezen voor een meertalig beleid, is de taalnota een uitgebalanceerd en ambitieus schrijven geworden, waarvan de uitvoerbaarheid heel wat voeten in aarde zal hebben.

Het is fijn dat met de provincie een compromis getroffen is een plan mogelijk te maken, waarin rekening wordt gehouden met alle inwoners.

Het is immers ook logisch daar waar de gemeente grenst aan Groningen en Drenthe en waar bijvoorbeeld de leerlingen voor het voortgezet onderwijs ook naar Oosterwolde reizen, niet voor invoering van het actieve Fries kiezen, maar voor het Stellingwerfs dat overeenkomsten met het Drents heeft.

Het belang van het spreken in de eigen taal is met name van belang voor de kwetsbare inwoners die hulpvragen hebben. De doelstelling die in het stuk hiervoor is opgenomen omarmen wij, waarbij we de kritische opmerking maken dat het werven van personeel er niet gemakkelijker op zal worden. Echter: het je kunnen uiten in de taal die het dichtst bij je hart ligt, is van onschatbare waarde.

Het doorgeven van een taal moet thuis en op school gebeuren. Het is waardevol als beide talen naast het Nederlands een plaats in het onderwijs krijgen zoals omschreven. Het is van belang laagdrempelig te werken zodat alle leerlingen aangehaakt blijven. Ons advies hierbij is zoveel mogelijk te kiezen voor de culturele, historische en geografische componenten. Ook het vak muziek kan in dezen een rol spelen. In de gemeente zijn zowel voor het Fries als voor het Stellingwerfs al mooie projecten ontwikkeld.

Wij komen tot het volgende advies:

1. Voer deze taalnota, waarvan wij als adviesgroep absoluut de meerwaarde zien, uit volgens plan.
2. Maak vooral een uitvoerbaar tijdpad, immers door de vele ambities kan niet alles meteen worden gerealiseerd
3. Steun de scholen zoveel mogelijk om ontheffing te krijgen dan wel maatwerk te realiseren. (zie ook de laatste alinea)
4. We onderstrepen met klem het belang dat de kwetsbare inwoners hun vragen kunnen stellen in de taal die hun het meest aan het hart ligt en dat de medewerkers van de gemeente minimaal het Fries en Stellingwerfs kunnen verstaan.

IMPACT VAN HET ADVIES VOOR DE INWONERS C.Q. DE SPECIFIEKE DOELGROEP VAN HET ADVIES

Als het beleid zoals gesteld in de taalnota volgens plan wordt uitgevoerd is er een sprake van een win-win situatie. Naast het Nederlands is er dusdanig veel aandacht voor het Fries en Stellingwerfs dat iedere inwoner met beide talen vertrouwd zal zijn én de inwoners de kans krijgen om in hun voorkeurstaal te communiceren.

TOT SLOT

We zijn van mening dat er een uitgebalanceerde taalnota op tafel ligt die op een respectvolle manier recht doet aan de belangen van de provincie en aan de inwoners van de gemeenste Ooststellingwerf.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Ooststellingwerf,

Bert van Riezen

Voorzitter